

Bilag

Udvalgets spørgsmål til ministeren for offentlige arbejder:

„Vil den ved ændringsforslaget til § 4 foreslåede nye regel i § 4, stk. 2, give en ejer af f. eks. en fabriksjendom ret til at kræve ejendommen overtaget af staten i en situation, hvor han — f. eks. for at udnytte øgede eksportmuligheder — projekterer en udvidelse eller ombygning af fabriksbygningen, og der på grund heraf under en ekspropriationsforretning pålægges ejendommen en rådighedsindskrænkning, hvorved udvidelsen eller ombygningen umuliggøres? Det forudsættes, at benyttelsen af ejendommen før forandringen må betegnes som en efter ejendommens beliggenhed og øvrige beskaffenhed økonomisk rimelig og forsvarlig udnyttelse af denne.

Ville det i benægtende fald ikke være rimeligt at ændre forslaget til den nye bestemmelse i § 4, stk. 2?“

Ministerens svar:

„.....
I denne anledning skal jeg meddele, at ministeriet ved affattelsen af den pågældende bestemmelse og med støtte i allerede eksisterende lovregler har søgt kort at give udtryk for, i hvilke tilfælde bestående ekspropriationspraksis må antages at ville medføre, at et ekspropriationsindgreb giver en lodsejer adgang til at forlange at komme helt af med den ejendom, som rammes af ekspropriationen.

I tilfælde, hvor en ekspropriation umuliggør en udvidelse eller ombygning af en tilstedeværende bygning eller virksomhed, indebærer bestående ekspropriationspraksis efter ministeriets opfattelse, at ejendommen kan forlanges afstået, når udvidelsen og ombygningen eller planer herom på ekspropriationstidspunktet kan dokumenteres at være aktuelle, medens omvendt mere vage påstande om, at udvidelses- eller ombygningsarbejde er påtænkt, ikke vil være til-

strækkelig begrundelse for et sådant krav. Da selve ekspropriationsbestemmelsen i § 4, stk. 1, først og fremmest vil finde anvendelse, når et initiativ fra en privat lodsejer påkalder projekteringsudvalgets opmærksomhed, vil denne forudsætning hyppigt være opfyldt i de tilfælde, hvor § 4 kommer til anvendelse. Det må imidlertid videre være en forudsætning for en lodsejers krav om at komme af med hele ejendommen, at den på ejendommen hidtil drevne virksomhed, hvis udvidelsen eller ombygningen ikke effektueres, på afgørende måde berøres i sin drift eller i sine udnyttelsesmuligheder, og at de ved ekspropriationen forvoldte ulemper ikke på anden måde — inden for de for virksomheden faktisk afstukne rammer — vil kunne afhjælpes.

Jeg skal i øvrigt understrege, at ifald et konkret ekspropriationsindgreb, f. eks. pålæg af en rådighedsindskrænkning, påfører en ejendom eller en derpå drevne virksomhed nogen form for ulemper af økonomisk art, må disse ulemper under alle omstændigheder tages i betragtning ved erstatningsudmålingen, idet en ekspropriant i alle situationer har et grundlovshjemlet krav på økonomisk skadesløsholdelse for det skete indgreb. Endvidere skal jeg fremhæve, at afvejelsen af, om en lodsejer i den konkrete ekspropriationssituation vil kunne kræve sin ejendom afstået, i sin helhed må afgøres af vedkommende ekspropriationskommission, men spørgsmålet herom kan efterfølgende indbringes for domstolene.

Det af det ærede udvalg i fornævnte skrivelse stillede spørgsmål 17 må jeg herefter besvare bekræftende, idet jeg må mene, at den foreslåede affattelse af § 4, stk. 2, imødekommer de krav, som med rimelighed bør kunne stilles af en lodsejer, der berøres af en ekspropriation. Spørgsmål 18 må jeg antage herefter bortfalder.

.....“